

Oralni karcinom može ubiti mlade pacijente !

Evo šta možete uraditi da bi ste to sprečili

Photo: Adam Gault/SPL/Getty Images

Oralni karcinom nije više bolest koja se javlja kod pušača, nešto što se obično sreće kod pedesetogodišnjaka ili starijih, kod ljudi koji su pušili i/ili dosta pili. Danas se oralni karcinom javlja i kod mlađih pacijenata, a broj slučajeva je u porastu.

“Decenijama se incidenca oralnog kancera držala mirno, na 30000 ljudi godišnje iako se populacija povećavala”, rekao je Brian Hill, koji je preživeo 4. stepen oralnog kancera, i izvršni je direktor Fondacije Oralni Kancer. To danas više nije slučaj. U 2007. godini je broj slučajeva oralnog karcinoma povećan za 11%, što je veliki skok za nešto što je bilo statično dug vremeski period, kaže Hill. A ova se promena desila iako je broj pušača u Americi počeo da opada.

Uzrok bolesti se menja, zajedno sa demografijom onih koji je dobijaju. Istorijski gledano, duvan je bio dominantan u etiologiji oralnog karcinoma, posebno kad se kombinovao sa alkoholom, rekao je Hill. Iako su pušenje i alkohol još uvek važni faktori rizika, Humani Papiloma Virus #16 je uzročnik kod najbrže rastuće populacije oralnog kancera. Sa opadanjem konzumiranja duvana u USA trebalo je da dodje do proporcionalnog opadanja oralnog karcinoma, ali to nije slučaj. Ispostavilo se da je HPV 16 rastao kao uzročnik oralnog karcinoma, dok je duvan padao na lestvici kao uzrok.

Svake godine se u U.S. dijagnostikuje 35000 novih slučajeva oralnog karcinoma (oko 100 ljudi svaki dan) najčešće mladih, nepušača, belaca, koji pripadaju višoj srednjoj klasi. Pojava oralnog karcinoma u populaciji jeste rastuća, ali postoji nešto što možete uraditi u vezi toga. Evo nekih saveta koji će Vam pomoći da zaštitite svoje pacijente od ove bolesti:

Svesnost ne treba da vodi strahu. Umesto toga svesnost treba da stimuliše pacijente da dolaze jednom godišnje na preventivni pregled, kao što ljudi rade sa mnogim drugim bolestima.

Pratiti svakoga

Ne možete znati ko ima HPV 16, virus se može prenositi seksualnim putem ili čak dodirnom kože, rekao je Hill. Pacijenti koji imaju virus ne moraju imati vidljive znake bolesti. To znači da morate pratiti sve Vaše pacijente, bez obzira na starost ili tradicionalne faktore rizika.

Pacijenti koji sumnjaju na oralni karcinom ili čak imaju samu bolest ne moraju primetiti da nešto nije u redu, reko je Hill. Najčešće je bezbolan i prolazi nezapaženo dok lekar obučen za ovu vrstu pregleda ne primeti znakove ili simptome. Pregled je lagan, i iziskuje 3 do 5 minuta da se uradi. Postoje takođe pomoćni uređaji koji pomažu u procesu praćenja, ali vizualna i taktilna sposobnost su efikasne same po sebi. Što se više pacijenata podvrgne preventivnom pregledu, oralni kancer će biti otkriven u ranijoj fazi, kad je mogućnost preživljavanja veoma visoka, a moguća smrtnost opada. “ Ako ste dovoljno stari da imate seks, dovoljno ste stari da imate i oralni kancer”, rekao je Hill. “ Svako ko Vam uđe u ambulantu treba da se pregleda. Ne možemo više sortirati visokorizične grupe. Ne možete prepoznati ko ima HPV, a ko ne. Morate pregledati svakoga. “

O HPV-u

Ovo je najčešće seksualno prenosiva bolest u U.S., rekao je Hill. Sudeći prema Centru za Kontrolu i Prevenciju Bolesti, 80% Amerikanaca će dobiti neki tip ovog virusa u toku života. Postoji više od 120 vrsta HPV-a, a samo 9 mogu prouzrokovati karcinom. Koliko njih će dobiti karcinom zavisi od tipa virusa i odbrambenog sistema. Sistem većine ljudi čisti virus iz organizma, kaže Hill. Imuni sistem nekih ljudi ne prepozna je mutirane ćelije od strane virusa pa će virus imati mogućnost da napreduje i izazove kaskadne promene na ćeliji koje vode u karcinom. Nepoznanica je i u tome, kako imuni sistem nekih ljudi detektuje i neutrališe virus, a drugih ljudi ne.

Obrazujte ih o oralnom karcinomu i faktorima rizika

Uverite se da su Vaši mlađi pacijenti svesni oralnog karcinoma i toga šta tačno znači imati HPV 16. Oni moraju razumeti da to što imaju virus, ne znači da će dobiti i oralni karcinom. Imuni sistem većine ljudi očisti organizam od virusa, rekao je Hill. Ali imuni sistem nekih ljudi ne prepoznaje mutirane ćelije od strane HPV 16, i to su osobe kod kojih će se oralni kancer razviti. “To je značajna stvar koju ćete reći pacijentima”, kaže Hill. “Stopa raste, povećava se broj uzročnika, ali čak iako pacijent spada u rizične, ne znači da će oboleti od oralnog karcinoma.”

Zapamtite da vaš posao nije da dijagnostikujete

Vaš posao je da otkrijete sumnjiva tkiva i uslove. Trebate da uradite detaljno ispitivanje i da znate šta tražite, rekao je Hill. Postoji nekoliko karakteristika koje mogu ali ne moraju ukazivati na rak, uključujući drugačiju prebojenost tkiva od okolnog, zatim tkivo koje lako krvari kad ga dodirnete, tvrdo tkivo i tkivo sa ulceracijama.

Mnoga benigna stanja u usnoj duplji počećaju na oralni kancer, rekao je Hill. Ukoliko primetite promenu koja vam je sumnjiva prvo što trebate da utvrdite jeste da li je promena prisutna duže od 2 nedelje. Mnoge promene koje počećaju na oralni karcinom (npr. promene usled HSV, traume, opekotine..) nestaju same od sebe u ovom vremenskom periodu. Ukoliko promena opstaje duže onda zaslužuje definitivnu dijagnozu. Konsultovanjem u vezi pacijenta sa kolegom i biopsijom otkrićete da je ili u pitanju ipak benigna promena ili ste upravo spasili pacijentu život!

Ne plašite ih

Nemojte koristiti reč karcinom sa pacijentom ukoliko tokom rutinskog pregleda pronadjete nešto što vas je zabrinulo, kaže Hill. Recite pacijentu da ste pronašli nešto neuobičajeno i da niste sigurni šta bi to moglo biti. Da biste bili sigurni uputićete ga kod oralnog hirurga radi konsultacije i on će verovatno uzeti uzorak tkiva iz problematične regije. Nema potrebe da pacijentu stvarate paniku. Važno je da ih uverite da se u većini ovakvih slučajeva ne radi o nečemu ozbiljnom, ali bolje je proveriti, ispitati i onda biti siguran.

Uzmite časove

Uvek je dobro usavršavati se. Upišite kurs da unapredite svoje znanje da biste znali šta tražite i na koji način. Čitajte članke iz tih oblasti, idite na konferencije, istraživanja. Ohrabrite svoje higijeničare da i oni urade isto. Veb sajt Fondacije za oralni karcinom je dobro mesto da se započne. Ali nemojte se osećati kao da morate sve da znate, rekao je Hill. “Niko ne pokušava da vas pretvori u patologe,” rekao je Hill. “Bez obzira na tretmane i druge kofaktore, najuticajniji faktor u ishodu pacijenata sa oralnim karcinomom je stadijum u kom je otkriven. Zbog toga su bitni preventivni pregledi i Vaša

uloga u svemu tome je jako bitna za opstanak.” Higijena i preventivni stomatološki pregledi su prva linija odbrane od oralnog karcinoma i ključni su u smanjenju smrtnosti. Razgovarajte sa pacijentima. Informišite sebe i svoje osoblje. Učinite sve da otkrijete karcinom u ranoj fazi. "Oralni karcinom ne čeka na nauku da razvije bolje tretmane radi spašavanja života" rekao je on. "Postojeći tretmani su uspešni ukoliko se bolest otkrije u ranijem stadijumu. Zato je prioritet otkriti ovu bolest što ranije. Budi promena koju ceo svet želi da vidi."

Preuzeto sa Ivanhoe Newswire, Renee Knight, Senior Editor